

Олена ШколаORCID 0000-0003-3013-0423
Scopus-Author ID 57215532410
Scopus-Author ID 57217889071*Кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Харків, Україна) E-mail: alesikk1974@gmail.com***Валерій Жамардїй**ORCID 0000-0002-3579-6112
Scopus-Author ID 57202811871*Доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини,
Полтавський державний медичний університет
(Полтава, Україна) E-mail: Shatardi@ukr.net***Ігор Пелешенко**

ORCID 0000-0001-7189-8303

*Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Харків, Україна) E-mail: i.pele@ukr.net***Дмитро Сичов**

ORCID 0000-0002-5195-4301

*Викладач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Харків, Україна) E-mail: d.sychov84@gmail.com*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ В АСПЕКТІ ВИКОРИСТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В статті розглядаються сучасні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі дистанційних занять здобувачів вищої освіти. Інформаційно-комунікаційні технології збільшують можливості постановки навчальних завдань і управління процесом їх виконання та дозволяють якісно здійснювати контроль діяльності здобувачів вищої освіти, забезпечуючи при цьому гнучкість керування освітнім процесом.

***Мета роботи** полягає в підвищенні інтересу здобувачів вищої освіти до нових сучасних методів дистанційного навчання та використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі.*

***Методологія.** Було проведено анкетування серед здобувачів вищої освіти першого та другого курсів факультету фізичного виховання та мистецтв спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувачі вищої освіти протягом чотирьох місяців дистанційного навчання на декількох сучасних онлайн платформах які дали певні результати.*

***Наукова новизна** полягає в тому, що теоретично обґрунтовано та розроблено методіку застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі здобувачів вищої освіти.*

***Висновки.** На думку здобувачів вищої освіти завдяки використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій процес навчання стає більш доступним, що дає змогу вплинути на рівень їх знань в процесі дистанційних освіти. Використання дистанційних освітніх технологій в освітньому процесі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради значно розширює методи та форми організації самостійної індивідуальної та групової діяльності здобувачів вищої освіти, що стає доповненням до традиційних. А інформаційно-комунікаційні технології, що реалізуються в середовищі дистанційного навчання академії, дають можливість здобувачам вищої освіти реалізувати вимоги компетентного підходу в освіті.*

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, дистанційна освіта, здобувачі вищої освіти, освітні платформи.

Постановка проблеми. *Актуальність роботи.* За останні роки комп'ютерні технології настільки стрімко увійшли в повсякденне життя, що молодь має адаптуватися до життя в інформаційному суспільстві через формування необхідних компетентностей в освітньому процесі. Тому в сучасному світі суттєвої популярності все найбільше набувають інформаційно-комунікаційні технології.

Інформаційно-комунікаційні технології навчання (ІКТ) – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення ефективного процесу навчання [3; 4; 7].

Важливим в процесі дистанційного навчання здобувачів вищої освіти є використання інформаційно-комунікаційних технологій на різних платформах та в будь-яких застосуваннях. До сучасних ІКТ входять інформаційні та комп'ютерні. Адже використання комп'ютерних програм, застосувань та різних платформ в процесі дистанційного навчання дозволяє зробити освітній процес доступним, строго диференційованим навчальним підходом. Також, інформаційно-комунікаційні технології збільшують можливості постановки навчальних завдань і управління процесом їх виконання та дозволяють якісно здійснювати контроль діяльності здобувачів вищої освіти, забезпечуючи при цьому гнучкість керування освітнім процесом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів та застосувань дають можливість значно підвищити ефективність навчання. Інформаційно-комунікативні технології дозволяють зменшити зайві витрати живої праці викладача, змінити саму технологію надання необхідних знань, забезпечити інтенсивну та безперервну взаємодію викладача та здобувачів вищої освіти під час занять. На допомогу викладачеві відбувається поєднання сучасних технологій із традиційними методами навчання. Ці заняття мають бути організовані таким чином, щоб здобувачі вищої освіти з цікавістю та захопленням активно працювали та могли володіти цими знаннями і оцінювати свої успіхи [5; 8; 9].

Мета. Метою роботи є підвищення інтересу освітян до нових сучасних методів дистанційного навчання та використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі.

Методологія. Було проведено анкетування серед здобувачів вищої освіти першого та другого курсів факультету фізичного виховання та мистецтв спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувачі вищої освіти протягом чотирьох місяців дистанційного навчання на декількох сучасних онлайн платформах які дали певні результати.

Наукова новизна полягає в тому, що теоретично обґрунтовано та розроблено методіку застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі здобувачів вищої освіти.

Результати дослідження. ІКТ здійснюють активний вплив на освітній процес та виховання здобувачів вищої освіти, оскільки змінюють схему передавання знань і методів навчання. Разом з тим, впровадження ІКТ в систему освіти не тільки впливає на освітні технології, а й вводить до процесу освіти нові. Вони пов'язані із застосуванням комп'ютерів, телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та апаратних засобів, систем обробки інформації і різних застосувань. Вони пов'язані також із створенням нових засобів навчання й збереження знань, до яких належать електронні підручники і мультимедіа; електронні бібліотеки й архіви, глобальні та локальні освітні мережі; інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи [1; 11].

На сьогодні перед керівниками закладів вищої освіти, зокрема перед Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, стоїть достатньо важке завдання – організувати роботу викладачів для здобуття здобувачами вищої освіти нових знань, умінь і навичок, організувати процес дистанційного навчання за їх активністю та самостійністю.

Викладачами кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення Комунального закладу «Харківської гуманітарно-педагогічної академії» Харківської обласної ради вивчається проблема якості життя та освіти майбутніх фахівців фізичної культури і спорту та фітнесу. Одним із завдань було дослідження впливу дистанційного навчання на якість освіти здобувачів вищої освіти. Впровадження дистанційних технологій навчання неможливе без наявності відповідних технічних пристроїв та Інтернет зв'язку. Тому проведено опитування здобувачів вищої освіти щодо можливостей проведення нами дослідження в умовах сьогодення. Виявлено, що практично всі респонденти мали для навчання технічні пристрої.

Для вирішення завдання проводилося анкетування серед здобувачів вищої освіти факультету фізичного виховання та мистецтв, в якому взяли участь 19 здобувачів вищої освіти першого курсу та 24 здобувачі вищої освіти другого курсу спеціальності 017 Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які протягом чотирьох місяців навчалися дистанційно. Здобувачам вищої освіти в процесі навчання було запропоновано декілька сучасних онлайн платформ, а саме:

– проведення онлайн-занять через сервіс конференц-зв'язку на платформах Zoom, Google Meet;

- створення та поширення навчального контенту на сервісі Google Classroom, платформі Moodle;
- прийняття участі в дистанційних науково-практичних конференціях різного рівня на платформах Zoom, Google Meet, Teams;
- здійснення контролю та перевірки знань онлайн за допомогою системи ClassTime, платформи Moodle;
- прийняття участі у вебінарах по використанню онлайн-ресурсів для організації освітнього процесу в дистанційній формі;
- проведення консультацій для здобувачів вищої освіти за допомогою мобільного додатку Viber, telegram, платформи ZOOM, електронної пошти.

При використанні сучасних методів в процесі дистанційного навчання потрібно відзначити, що вони потребують від викладачів достатньо більшої кількості часу на розробку занять, а також на забезпеченні диференціації та індивідуалізації процесу навчання. Одним з варіантів, що дозволяє знизити вказані складності є використання сучасних методів в самостійній роботі здобувачів вищої освіти. При цьому виникають питання організації, як індивідуальної та групової роботи здобувачів вищої освіти, розміщення завдання та матеріалів, перевірки виконання завдань, комунікації й сумісної діяльності учасників освітнього процесу, на наш погляд достатньо успішно можливо реалізувати при використанні інформаційних технологій. Проблема організації самостійної роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій навчання в середині інформаційно-освітнього середовища є актуальною та заслуговує окремого вивчення та розробки [2; 6; 10].

Анкетування показало, що в процесі дистанційного навчання при підготовці здобувачів вищої освіти в Харківській гуманітарно-педагогічній академії були зручні при використанні такі платформи як Moodle, Google Classroom, Zoom, що й дало можливість здобувачам вищої освіти користуватися форумами та чатами, визначати етапи самостійної роботи, оцінювати результати групової роботи, створювати завдання різноманітного рівня складності та автоматично їх перевіряти.

Висновки. Таким чином, можна стверджувати що застосування комп'ютерних технологій в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дало змогу підвищити якість навчання, зробити взаємодію викладача та здобувача вищої освіти ще ефективнішою. Отже, використання дистанційних освітніх технологій в освітньому процесі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради значно розширює методи та форми організації самостійної індивідуальної та групової діяльності здобувачів вищої освіти, що стає доповненням до традиційних. А інформаційно-комунікаційні технології, що реалізуються в середовищі дистанційного навчання академії, дають можливість сформулювати у здобувачів вищої освіти не тільки знання до певного матеріалу, а також емоційне та ціннісне відношення до нього. Застосовані здобуті знання, вміння та навички в нестандартних умовах навчання, дозволяє здобувачам вищої освіти академії реалізувати вимоги компетентного підходу в освіті.

References

1. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С. (2009). Педагогіка вищої школи. Київ: Педагогічна думка. 256 с.
Andrushchenko, V. P., Bekh, I. D. & Voloshchuk, I. S. (2009). *Pedahohika vyshchoi shkoly*. [Pedagogy of high school]. Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
2. Бойко Н. І. Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій : дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2007. 239 с.
Boiko, N. I. (2007) *Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv v umovakh zastosuvannya informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii: dys. ... kand. ped. nauk za spets. 13.00.04*. [Organization of independent work of students of higher educational institutions in the conditions of application of information and communication technologies: diss. ... cand. ped. of science for special 13.00.04]. Kyiv [in Ukrainian].
3. Бусел В. Т. (2009). Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов.). Київ. 1736 с.
Busel, V. T. (2009). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod., dopov.)*. [Large explanatory dictionary of modern ukrainian language (with additions)]. Kyiv [in Ukrainian].
4. Гончаренко, С. У. Професійна освіта : словник. Київ: Вища школа, 2000. 380 с.
Honcharenko, S. U. (2000). *Profesiina osvita: slovnyk*. [Vocational education: dictionary]. Kyiv [in Ukrainian].
5. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Козяр М. М. (2011). Інформаційні технології навчання : інтегрований підхід. Львів. 484 с.

- Hurevych, R. S., Kademiia, M. Yu. & Koziar, M. M. (2011). *Informatsiini tekhnologii navchannia : intehrovanyi pidkhdid*. [Information technologies of education: an integrated approach]. Lviv [in Ukrainian].
6. Дворнікова Н. (2009). Педагогічні умови модернізації навчально-виховного процесу у ВНЗ: автореф. дис. ... канд. пед. наук зі спец. 13.00.04. Київ. 20 с.
Dvornikova, N. (2009). *Pedahohichni umovy modernizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu u VNZ: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk za spets. 13.00.04*. [Pedagogical conditions of modernization of educational process in high school: author's ref. dis. ... cand. ped. science for special. 13.00.04]. Kyiv [in Ukrainian].
7. Енциклопедія освіти. Академія педагогічних наук України. За ред. В. Г. Кременя. (2008). Київ. 1040 с.
Entsyklopediia osvity. (2008). *Akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy. Za red. V. H. Kremeniya*. [Encyclopedia of education. Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Under the editorship V. G. Kremeniya]. Kyiv[in Ukrainian].
8. Жалдак М. І. (1991). Проблеми інформатизації навчального процесу в школі та ВУЗі. Сучасна інформаційна технологія в навчальному процесі : збірник наукових праць. Київ. С. 3–16.
Zhaldak, M. I. (1991). *Problemy informatyzatsii navchalnoho protsesu v shkoli ta VUZI. Suchasna informatsiina tekhnolohiia v navchalnomu protsesi: zbirnyk naukovykh prats*. [Problems of informatization of the educational process in schools and universities]. *Modern information technology in the educational process: a collection of scientific papers* [in Ukrainian].
9. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. (2011). Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навчальний посібник. Вінниця. 220 с.
Kademiia, M. Yu., & Shakhina, I. Yu. (2011). *Informatsiino-komunikatsiini tekhnologii v navchalnomu protsesi: navchalnyi posibnyk*. [Information and communication technologies in the educational process: study guide]. Vinnytsia [in Ukrainian].
10. Присяжнюк Ю. С. (2010). Розвиток методичної компетентності викладачів дисциплін гуманітарного циклу у системі післядипломної освіти: дис. ... канд. пед. наук зі спец. 13.00.04. Київ. 277 с.
Prisyazhniuk, Yu. S. (2010). *Rozvytok metodychnoi kompetentnosti vykladachiv dystsyplin humanitarnoho tsyklu u systemi pisljadiplomnoi osvity: dys. ... kand. ped. nauk zi spets. 13.00.04*. [Development of methodological competence of teachers of humanitarian cycle disciplines in the postgraduate education system: thesis. ... candidate ped. sciences with special 13.00.04]. Kyiv [in Ukrainian].
11. Фіцула М. М. (2006). Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ. 352 с.
Fitsula, M. M. (2006). *Pedahohika vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk*. [Higher school pedagogy: study guide]. Kyiv [in Ukrainian].

Olena Shkola

ORCID 0000-0003-3013-0423

Scopus-Author ID 57215532410

Scopus-Author ID 57217889071

*Ph.D. in Pedagogics, Professor,
Head of the Department of Physical Education,
Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy»
of Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine) E-mail: alesikk1974@gmail.com*

Valeriy Zhamardiy

ORCID 0000-0002-3579-6112

Scopus-Author ID 57202811871

*Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
of the Department of Physical and Rehabilitation Medicine,
Poltava State Medical University
(Poltava, Ukraine) E-mail: Shamardi@ukr.net*

Ihor Peleshenko

ORCID 0000-0001-7189-8303

*Ph.D. in Pedagogics,
Associate Professor of the Department of Physical Education,
Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy»
of Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine) E-mail: i.pele@ukr.net*

Dmytro Sychov

ORCID 0000-0002-5195-4301

Teacher of the Department of Physical Education,
Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy»
of Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine) E-mail: d.sychov84@gmail.com

**DISTANCE EDUCATION OF HIGHER EDUCATION
KHARKIV HUMANITARIAN-PEDAGOGICAL ACADEMY IN THE ASPECT
OF USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN CLASSES**

The article examines the modern aspects of the use of information and communication technologies in the process of distance learning for students of higher education. Information and communication technologies increase the possibilities of setting educational tasks and managing the process of their implementation and allow quality control of the activities of higher education seekers, while ensuring the flexibility of managing the educational process.

***Article's purpose** of the work is to increase the interest of students of higher education in new modern methods of distance learning and the use of information and communication technologies in the educational space.*

***Methodology.** A survey was conducted among students of higher education in the first and second years of the faculty of physical education and arts, specialty 017 Physical Culture and Sport. Students of higher education studied remotely for four months on several modern online platforms that gave certain results.*

***Scientific novelty** is that the method of applying information and communication technologies in the educational process of higher education applicants is theoretically substantiated and developed.*

***Conclusions.** According to the students of higher education, thanks to the use of modern information and communication technologies, the learning process becomes more accessible, which makes it possible to influence the level of their knowledge in the process of distance education. Therefore, the use of remote educational technologies in the educational process of the Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy» of Kharkiv Regional Council significantly expands the methods and forms of organizing students' independent individual and group activities, which becomes an addition to the traditional ones. And information and communication technologies, which are implemented in the distance learning environment of the academy, provide an opportunity for those seeking higher education to implement the requirements of a competent approach in education.*

***Keywords:** information and communication technologies, distance education, students of higher education, educational platforms.*

Стаття надійшла до редакції: 13.02.2023

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор **Жара Г.І.**